

Parlamentul
Republicii
Moldova

OBSERVATOR EUROPEAN

Nr.52

Martie 2024

*Prin cercetare și informare, spre
cunoaștere și dezvoltare*

Republica Moldova - UE

UE susține consolidarea drepturilor de proprietate intelectuală în Republica Moldova

Uniunea Europeană oferă asistență Moldovei pentru consolidarea drepturilor de proprietate intelectuală care au o importanță crucială în economia modernă.

Un sistem de drepturi de proprietate intelectuală dezvoltat încurajează inovațiile, creativitatea, contribuie la atragerea investițiilor și promovarea dezvoltării economice. Regimurile de drepturi de proprietate intelectuală avansate oferă protecție și stimulente autorilor și inventatorilor de a-și împărtăși ideile și invențiile, protejându-le împotriva copierii sau utilizării neautorizate de către alții.

Asistența va fi oferită prin intermediul unui nou proiect, lansat recent, "UE pentru proprietate intelectuală", care va contribui la alinierea drepturilor de proprietate intelectuală la sistemele UE, pe măsură ce Republica Moldova se pregătește pentru aderarea la Uniunea Europeană.

Proiectul, cu un buget total de 4 milioane euro, este finanțat de UE și implementat de către Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO) în Georgia, Moldova și Ucraina pe parcursul a 48 de luni, începând cu 1 ianuarie 2024.

Uniunea Europeană îmbunătățește viața locuitorilor din Republica Moldova prin inițiative vitale

În ultimii șapte ani, Uniunea Europeană (UE) a susținut cu peste 36,5 de milioane de euro 18 localități din Republica Moldova, contribuind semnificativ la îmbunătățirea calității vieții cetățenilor.

Prin intermediul proiectului „Construcția infrastructurii de aprovizionare cu apă și canalizare, precum și de eficiență energetică în clădirile publice”, UE a investit resurse considerabile pentru a asigura accesul la apă potabilă, servicii moderne de canalizare și infrastructură educațională de calitate.

Republica Moldova - UE

Comisia Europeană propune reformarea cadrului de aderare la UE

Comisia Europeană a propus ca țările candidate la aderarea la UE, precum Ucraina, Republica Moldova și cele din Balcanii Occidentali, să fie integrate blocului comunitar în mod „gradual” și printr-un proces cu măsuri „reversibile”, iar în paralel să fie reformat mecanismul decizional european în sensul de a diminua aplicarea regulii unanimității, astfel încât state individuale sau grupuri mici de state să nu mai poată bloca decizii ce impun în prezent aplicarea acestei reguli, precum cele referitoare la fiscalitate sau politica externă.

Ideea este de a „avansa anumite beneficii și obligații ale apartenenței la UE” înainte ca țara respectivă să devină membră cu drepturi depline. O asemenea „integrare graduală” trebuie să fie „reversibilă”, obiectivul fiind de a asigura că atât UE cât și viitoarele state membre sunt bine pregătite pentru extindere.

Sușținând astfel că odată cu creșterea numărului statelor membre în UE, aplicarea regulii unanimității ar crește și riscul unor blocaje decizionale, mai ales asupra politicii externe și fiscalității, Comisia Europeană propune un nou mecanism decizional care să permită apelarea mai mult la adoptarea deciziilor doar prin majoritate calificată, dar cu anumite excepții care să permită protejarea unor interese naționale strategice. Majoritatea calificată în prezent înseamnă 15 din cele 27 de state membre și care să însumeze cel puțin 65% din populația UE.

Totuși, Comisia Europeană nu consideră în raportul său că ar fi necesară revizuirea tratatelor UE, întrucât Tratatul de la Lisabona prevede deja așa-numitele „clauze pasarelă”, prin care decizii, care în mod normal ar trebui luate prin unanimitate, pot fi luate în Consiliul UE doar cu majoritate calificată.

Comisia UE

Comisia Europeană a transmis Consiliului European proiectul cadrului de negociere cu Republica Moldova

Comisia a înaintat Consiliului propuneri de proiecte de cadre de negociere pentru Moldova și Ucraina, în urma deciziei Consiliului European din decembrie 2023 de a deschide negocierile cu ambele țări. Comisia Europeană va prezenta Consiliului un raport cu privire la progresele înregistrate de ambele țări pentru a răspunde la recomandările formulate în raportul Comisiei privind extinderea din 8 noiembrie.

Cadrele de negociere stabilesc orientările și principiile pentru negocierile de aderare cu fiecare țară candidată. Proiectele de cadre pregătite de Comisia Europeană sunt împărțite în trei părți:

- 1) principiile care reglementează negocierile de aderare,**
- 2) conținutul negocierilor și**
- 3) procedura de negociere.**

Obiectivul negocierilor este ca Moldova și Ucraina să adopte acquis-ul UE în întregime și să asigure punerea în aplicare și respectarea deplină a acestuia.

Proiectele de cadre de negociere se bazează pe experiența extinderilor anterioare și pe negocierile de aderare în curs de desfășurare. Acestea integrează metodologia de extindere revizuită și iau în considerare evoluția acquis-ului UE.

Consiliul trebuie acum să înceapă deliberările interne cu privire la aceste texte. Odată ce Consiliul a adoptat cadrele de negociere, președinția rotativă a Consiliului Uniunii Europene va prezenta poziția comună a UE convenită în cadrul primei conferințe interguvernamentale cu fiecare țară, marcând astfel începutul oficial al negocierilor de aderare. Cadrele de negociere vor fi făcute publice în această etapă.

Comisia UE

Primul Summit al Energiei Nucleare a avut loc la Bruxelles

La Bruxelles are loc primul Summit al Energiei Nucleare. Șefii de state și de guverne din Uniunea Europeană vor astfel să dea un nou impuls producției de energie nucleară aflată în declin după catastrofa de la Fukushima din 2011

În discursul său de la Summitul privind energia nucleară, de la Bruxelles, președinta Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, a subliniat rolul esențial pe care îl poate juca energia nucleară în tranziția către o energie curată, în special în urma crizei energetice globale declanșate de invazia Rusiei în Ucraina.

Președinta a reliefat importanța energiei nucleare în atingerea obiectivelor climatice, subliniind statutul său ca fiind a doua cea mai mare sursă de energie electrică cu emisii reduse de gaze cu efect de seră la nivel mondial, după energia hidroelectrică.

Congresul PPE de la București a votat-o pe Ursula von der Leyen candidat pentru un nou mandat de președintă a Comisiei Europene

Congresul Partidului Popular European, a ales-o pe actuala președintă a Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, drept candidatul cap de listă al PPE pentru funcția de președintă a Comisiei pentru mandatul 2024-2029 ca urmare a alegerilor europene din 6-9 iunie.

Von der Leyen, unicul candidat în cadrul Congresului, a fost aleasă cu 400 de voturi pentru și 89 împotriva.

Au votat, în total, 499 de delegați din 801 cu drept de vot, zece voturi fiind invalidate.

Comisia UE

Comisia Europeană elaborează planuri pentru obținerea unei diplome europene

Comisia a prezentat trei inițiative de promovare a cooperării transnaționale între instituțiile de învățământ superior, cu scopul final de a crea o diplomă europeană. O diplomă europeană voluntară ar fi în beneficiul studenților și al comunității învățământului superior prin stimularea mobilității în scop educațional în cadrul UE și prin îmbunătățirea competențelor transversale ale studenților. Aceasta ar contribui la satisfacerea cererii de pe piața forței de muncă și ar spori atractivitatea absolvenților pentru viitorii angajatori, atrăgând, în același timp, studenți din întreaga lume și stimulând competitivitatea europeană.

Cele trei inițiative abordează barierele juridice și administrative din calea înființării de către universitățile partenere a unor programe de diplome comune competitive la nivel de licență, masterat sau doctorat. Propunerile se bazează pe autonomia instituțională și pe libertatea academică a universităților. Acestea respectă pe deplin competențele statelor membre și ale guvernelor regionale în domeniul învățământului superior.

Pachetul cuprinde o comunicare privind un proiect de diplomă europeană și două propuneri de recomandări ale Consiliului pentru sprijinirea sectorului învățământului superior: una pentru a îmbunătăți procesele de asigurare a calității și recunoașterea automată a calificărilor în învățământul superior, iar cealaltă pentru a face carierele academice mai atractive și mai durabile.

building the
 # EUROPEAN
EDUCATION AREA

European
Commission

Comisia UE

PRIMA STRATEGIE INDUSTRIALĂ DE APĂRARE ȘI UN NOU PROGRAM PENTRU INDUSTRIA DE APĂRARE PENTRU A SPORI GRADUL DE PREGĂTIRE ȘI SECURITATEA EUROPEI**Strategia industrială în domeniul apărării și un nou program pentru industria de apărare vor spori gradul de pregătire și securitatea Europei.**

Comisia Europeană și Înalțul Reprezentant au prezentat prima strategie industrială europeană în domeniul apărării la nivelul UE și au propus un set ambițios de noi acțiuni menite să contribuie la creșterea competitivității și a gradului de pregătire al industriei sale de apărare.

Războiul de agresiune nejustificat al Rusiei împotriva Ucrainei, care a izbucnit acum doi ani și care continuă și astăzi, a marcat revenirea unui conflict de mare intensitate pe continentul nostru. Strategia industrială europeană în domeniul apărării (EDIS) stabilește o viziune clară, pe termen lung, care vizează atingerea unui grad de pregătire industrială în domeniul apărării în Uniunea Europeană. Comisia Europeană a prezentat un prim mijloc esențial pentru a pune imediat în aplicare această strategie, și anume o propunere legislativă privind Programul european de dezvoltare industrială în domeniul apărării (EDIP) și un cadru de măsuri pentru a asigura disponibilitatea și furnizarea în timp util a produselor din domeniul apărării.

Strategia prezintă atât provocările cu care se confruntă în prezent baza industrială și tehnologică de apărare europeană (EDTIB), cât și oportunitatea de a valorifica întregul său potențial și stabilește o direcție pentru următorul deceniu. Pentru a spori gradul de pregătire a industriei europene în domeniul apărării europene, statele membre trebuie să investească mai mult, mai bine, împreună și la nivel european.

Consiliul UE

Consiliul UE adoptă cadrul juridic privind portofelul digital european

Consiliul Uniunii Europene a adoptat un nou cadru pentru o identitate digitală europeană (eID), asigurând astfel o identitate digitală sigură și de încredere pentru toți cetățenii europeni.

Portofelul european pentru identitate digitală

Regulamentul revizuit constituie o schimbare clară de paradigmă pentru identitatea digitală în Europa. Acesta urmărește să asigure accesul universal al cetățenilor și al întreprinderilor din întreaga Europă la identificarea și autentificarea electronică sigură și de încredere.

În conformitate cu noua legislație, statele membre vor oferi cetățenilor și întreprinderilor portofele digitale care vor putea să facă legătura între identitățile digitale naționale și dovada altor atribute personale (de exemplu, permis de conducere, calificări, cont bancar). Cetățenii își vor putea dovedi identitatea și vor putea partaja documente electronice din portofelele lor digitale pur și simplu, cu ajutorul telefoanelor lor mobile.

Noile portofele europene pentru identitate digitală (**European Digital Identity Wallets - EDIW**) vor permite tuturor cetățenilor să acceseze serviciile online cu ajutorul identificării lor digitale naționale, care va fi recunoscută în întreaga UE, fără a fi nevoiți să utilizeze metode de identificare private sau să partajeze inutil date personale. Controlul utilizatorilor garantează că vor fi partajate doar informațiile care trebuie partajate.

Până în 2026, fiecare stat membru trebuie să pună la dispoziția cetățenilor săi un portofel pentru identitate digitală și să accepte EDIW-uri din alte state membre, în conformitate cu regulamentul revizuit.

Totodată au fost incluse suficiente garanții pentru a evita discriminarea celor care aleg să nu utilizeze portofelul, care va rămâne întotdeauna voluntar.

Consiliul UE

Consiliul UE a adoptat Actul european privind libertatea presei

Libertatea presei, pluralismul mediatic și independența editorială vor fi mai bine protejate în Uniunea Europeană după ce Consiliul UE a adoptat Actul european privind libertatea presei.

Consiliul Uniunii Europene a adoptat o nouă legislație care va garanta libertatea presei, pluralismul mediatic și independența editorială în UE.

Actul european privind libertatea presei (EMFA) va stabili un cadru comun pentru serviciile mass-media pe piața internă a UE și va introduce măsuri menite să protejeze jurnaliștii și furnizorii de servicii mass-media de interferențele politice, facilitându-le totodată desfășurarea activităților dincolo de frontierele interne ale UE.

Noile norme vor garanta dreptul cetățenilor de a avea acces la informații complete și libere și vor defini responsabilitatea statelor membre de a asigura condițiile și cadrul adecvat pentru protejarea acestui drept.

UE are un nou regulament care va consolida supravegherea piețelor angro de energie, asigurând astfel o concurență deschisă și echitabilă

Piața angro de energie din Uniunea Europeană este acum mai bine protejată împotriva manipulării pieței după ce **Consiliul Uniunii Europene a adoptat noul regulament care va consolida supravegherea pieței în Uniunea Europeană și va asigura o concurență deschisă și echitabilă pe piețele angro de energie.**

Regulamentul pune bazele unei transparențe și integrități sporite a pieței, consolidând încrederea publicului în funcționarea piețelor angro de energie.

Acesta creează cerințe mai clare și mai stricte pentru participanții pe piața din UE care sunt rezidenți într-o țară terță. De acum înainte, aceștia vor trebui să desemneze un reprezentant într-un stat membru în care participanții pe piață sunt activi pe piața angro de energie. Reprezentantul trebuie să fie desemnat printr-un mandat scris și să fie autorizat să acționeze în numele participantului pe piață.

Parlamentul European

Solidaritatea cibernetică: Acordul dintre Parlamentul European și Consiliul UE, o nouă bornă pentru rezistența cibernetică a Europei

Acordul la care au ajuns PE și Consiliul Uniunii Europene asupra Regulamentului privind solidaritatea cibernetică în Uniunea Europeană stabilește o nouă bornă pentru rezistența cibernetică a Europei, conform declarațiilor secretarului de stat belgian pentru afaceri digitale, Mathieu Michel, în numele președinției Consiliului UE.

Acordul va consolida capacitățile UE și ale statelor membre de a preveni amenințările sau incidentele cibernetică de mare amploare, de a răspunde la ele și de a se redresa în urma lor. Regulamentul va consolida solidaritatea la nivelul Uniunii pentru a detecta și a răspunde mai bine la amenințările și incidentele cibernetică. El vine într-un moment crucial pentru securitatea cibernetică a UE, deoarece peisajul amenințărilor cibernetică din UE continuă să fie afectat de evenimente geopolitice.

O primă componentă a regulamentului privind solidaritatea cibernetică este instituirea unui sistem european de alertă privind securitatea cibernetică, constând într-o rețea de centre cibernetică naționale și transfrontaliere, care vor mobiliza instrumente și infrastructuri de ultimă generație, precum inteligența artificială și analiza avansată a datelor, pentru a detecta rapid amenințările și incidentele cibernetică.

În al doilea rând, regulamentul creează un mecanism pentru situații de urgență în domeniul securității cibernetică, care va spori capacitățile de pregătire și de răspuns la incidentele cibernetică semnificative și de mare amploare.

Va fi creat un mecanism european de analizare a incidentelor de securitate cibernetică pentru a examina și a evalua incidentele semnificative sau de mare amploare după producerea acestora, cu scopul de a oferi recomandări pentru îmbunătățirea situației UE în materie de securitate cibernetică. Regulamentul privind solidaritatea cibernetică va spori finanțarea acțiunilor în domeniul securității cibernetică din cadrul programului Europa Digitală pentru perioada 2025-2027.

Agenția Europeană de Mediu anunță 36 de riscuri majore pentru Europa.

Europa ar putea suferi catastrofe climatice, avertizează Agenția Europeană de Mediu. Oamenii de știință au identificat 36 de riscuri, care necesită intervenții urgente, iar dacă nu se va acționa, urmările ar putea fi devastatoare.

Printre pericolele invocate se numără căldura extremă, seceta, incendiile de pădure și inundațiile. Ultimele se produc în mai multe state europene deja de câțiva ani, iar situația s-ar putea înrăutăți și ar putea afecta viața întregului continent, dacă nu vor fi identificate soluții.

Dintre cele 36 de riscuri climatice majore pentru Europa, 21 necesită acțiune imediată, iar 8 – răspuns de urgență, susțin savanții. Printre ele se numără acidificarea oceanelor, poluarea, pescuitul, epuizarea oxigenului din mări și, drept urmare, dispariția ecosistemelor marine.

Cât va mai dura tranziția ora de vară – ora de iarnă? Parlamentul European a votat pentru renunțare

Schimbarea orei, care pentru mulți reprezintă o problemă, a fost dezbătută la nivelul Uniunii Europene. Chiar Parlamentul European a votat în favoarea renunțării la acest sistem, în urma unui sondaj la care au răspuns milioane de europeni cerând acest lucru. Dar Bruxelles-ul a întâmpinat o problemă: cea a liderilor statelor membre, care nu au reușit să ajungă la un consens.

Comisia Europeană a făcut un sondaj. Mulți oameni au răspuns că nu ar trebui să mai trecem de la ora de iarnă la ora de vară și invers. Comisia Europeană a făcut o propunere în acest sens, însă guvernele statelor membre nu s-au putut pune de acord și UE nu poate decide împotriva țărilor membre, pentru că deciziile la nivelul UE sunt luate în Parlamentul European de o majoritate.

Eurostat

Costurile orare cu forța de muncă au crescut în Europa

Costurile orare cu forța de muncă în Uniunea Europeană (UE) au crescut cu 5,3% anul trecut, ajungând la 31,8 euro.

Biroul European de Statistică a publicat datele privind costurile orare cu forța de muncă în țările europene, în 2023.

Potrivit datelor, în zona euro, costurile au crescut cu 4,8% anul trecut față de 2022, relatează. În cele 27 de țări membre UE, costurile orare cu forța de muncă au crescut cu 5,3% anul trecut comparativ cu anul precedent.

În 2023, costurile medii orare cu forța de muncă au fost calculate la 31,8 euro în UE și 35,6 euro în zona euro.

Anul trecut, costurile orare cu forța de muncă în țările UE au variat între 9 euro și 53,9 euro.

Cel mai mare cost orar al forței de muncă din țările UE s-a înregistrat în Luxemburg, fiind de 53,9 euro. Costurile orare cu forța de muncă au fost de 48,1 euro în Danemarca și 47,1 euro în Belgia.

